

Korstogene

Foto: Korsfarerborg i Jordan.

Korstogene

- Korstogene var krigstokt som foregikk i Middelalderen.
- Hensikten med korstogene var å utbre og beskytte kristendommen.
- Man skulle i tillegg befri Det hellige land fra muslimsk herredømme.

Navnet korstog kommer sannsynligvis av at personer som deltok på slike hærtog bar et kors av tøy som en del av ytterdrakten.

Korstog er en betegnelse på høymiddelalderens krigstokt som hadde til hensikt å utbre kristendommen og å beskytte den mot vantro, muslimer og kjettere. Betegnelsen er i særlig grad knyttet opp mot de mange hærtog som vesteuropeiske riddere gjennomførte mot muslimske riker for å befri Det hellige land eller for å sikre kristne besittelser. Korstogene til Det hellige land kom som en kontinuerlig rekke av kombinerte pilegrims- og militære ekspedisjoner. Det er vanlig å regne med sju store -, samt en lang rekke mindre korstog. Navnet korstog skriver seg sannsynligvis fra det korset av tøy som var en del av ytterdrakten til de personer som deltok på slike hærtog.

Korstogene

I middelalderens Europa hadde det vokst fram en krigersk ridderklasse.

Arabere og tyrkere hadde skaffet seg kontroll over store landområder i Nord-Afrika og Midtøsten.

Mange kristne likte dårlig at deres hellige steder var under muslimsk kontroll.

Kartet viser landegrensene i 1092.

For å forstå hvorfor korstogene oppstod, må vi se nærmere på utviklingen som hadde foregått i Europa og Midtøsten i de forutgående hundreår. I Europa hadde det vokst fram en ridderklasse som det kan påpekes at hadde krigerske tendenser. Likevel fantes det få muligheter for ekspansjon i Vest-Europa, for landegrensene var blitt stabilisert, og de fleste hedninger var i ferd med å bli kristnet. For et aggressivt krigersamfunn ble det derfor mer interessant å rette sin oppmerksomhet mot områder som befant seg utenfor egen verdensdel enn å bruke kreftene i interne småstrider.

Islam hadde spredd seg etter at religionen oppstod i det 7. århundret. Land som var hellig for de kristne falt under muslimsk herredømme, noe som skapte grobunn for bekymring innenfor kristenheten. I Spania hadde det pågått stridigheter mellom kristne og muslimer siden 800-tallet, men arabiske riker hadde også ekspandert og sikret kontroll over store landområder i Nord-Afrika og Midtøsten. I andre halvdel av 1000-tallet havnet Jerusalem under tyrkisk styre. De gjorde slutt på den toleransen som både pilegrimer og kjøpmenn fra vest i lang tid hadde nytt godt av. Kristne pilegrimer ble mishandlet og de hellige stedene i byen ble vanhelliget. Mot slutten av 1000-tallet var de fleste av de gamle kristne kjerneområdene i øst havnet utenfor kristne hender. Kombinert med historier om muslimske grusomheter, samt en stridsklar krigersklasse, kunne en kanskje skimte at det gikk mot strid.

Kartet viser landegrensene i 1092.

Korstogene

- I 1095 holdt pave Urban 2. en appell.
- Han ba folk om å hjelpe til med å befri alle kristne undertrykte fra muslimenes styre.
- Paven lovt at alle som deltok i kampen ville bli tilgitt for sine synder.

«Gud vil det!» Folk sluttet seg til pavens oppfordring.

I 1095 holdt pave Urban 2. en appell ved katedralkirken i Claremont i Frankrike. Paven manet enhver til å delta i en ekspedisjon for å befri alle kristne undertrykte fra muslimenes styre. Tidligere kristne områder, og da spesielt Jerusalem, skulle gjenerobres. Paven reiste rundt i Vest-Europa for å verve folk til et korstog mot de vantro. «Gud vil det» ble Vestens krigsrop. Responsen ble meget positiv. Ikke minst skyldtes det at paven lovt at alle som deltok i denne viktige kampen ble betraktet som pilegrimer, og at deres synder dermed ble tilgitt. Samtidig bar enkelte kanskje på ønsker om ære, rikdom og landområder idet de vervet seg til deltakelse, mens det for andre dreide seg om en gyllen mulighet til å slippe unna det daglige slitet som middelalderens livegenskap innebar. En skal heller ikke undervurdere at mange nok opplevde den religiøse vekkelsen som reell.

Korstogene

- Kampen for kristendommen gjorde at mange ble grepet av entusiasme og iver.
- Et folkekorstog av bønder og fattige riddere la ut på veien mot Jerusalem.
- Det var få i folkekorstoget som hadde noen som helst krigserfaring.

Ved Bosporos lå tyrkiske soldater og ventet. De fleste i korstoget døde i et bakholdsangrep.

Etter Urban 2.s tale var det altså mange fra de brede lag av befolkningen som ble grepet av entusiasme og iver. Under ledelse av Peter Eremiten oppstod det såkalte folkekorstoget. Her deltok store grupper av bønder og fattige riddere som la ut på ferden mot Jerusalem på eget initiativ. Bønder, som i en kombinasjon av religiøs vekkelser og med et håp om å slippe unna det daglige slitet, satte ut på den lange reisen mot den hellige byen. Kanskje ønsket man å sikre sin frelse? Man hadde tolket naturfenomener som måneformørkelser, meteorskurer og nordlys som tegn fra Gud. Og det at man nærmet seg et århundreskifte, satte muligens fart i spekulasjonene om dommedag. Med Messias' tilbakekomst var det viktig at Jerusalem var på kristne hender. At man i tillegg hadde vært plaget av hungersnød og pest, gjorde at man så på et korstog som nye muligheter i et vanskelig liv.

Ferden gikk østover. Man regner at så mange som 100 000 mennesker deltok i denne mer eller mindre uorganiserte vandringen som for en stor del bestod av mennesker uten krigserfaring. Kvinner og barn var også med. Dårlig utstyrt og uten midler, ble resultatet at man både stjal og plyndret det man trengte på sin vandring. At man forfulgte, plaget og drepte jøder, hører også med til historien. Folkehæren fortsatte sin ugudelige oppførsel gjennom Europa.

Sommeren 1096 nådde man Konstantinopel. Keiseren hadde riktig nok bedt om hjelp, men han hadde neppe ventet at det skulle komme en endeløs og uorganisert rekke mennesker som trengte mye mat, men som ikke var til særlig hjelp i strid.

Folkekorstoget ble derfor sendt over Bosporos hvor de fleste endte sine dager i et tyrkisk bakholdsangrep.

Korstogene

- Araberne og tyrkerne tok ikke trusselen fra korstogene særlig alvorlig.
- Samtidig bidro interne konflikter til at Det arabiske riket var svekket.
- Vinteren 1097 stod store hærer av kristne riddere klare til kamp.
- I 1099 erobret man Jerusalem.

Korsfarerne for brutalt fram. Både jøder og muslimer ble drept uten at man tok hensyn til kjønn eller alder.

Fra arabernes- og seldsjukk-tyrkernes side var det neppe mange som tok trusselen fra korstogene særlig alvorlig. Det mislykkede folkekorstoget gav i alle fall ingen grunn til bekymring, men snart kom det meldinger om at det virkelige korstoget ennå ikke hadde kommet. Det ble fortalt at velutstyrte riddere og store hærer stod kampklare i Konstantinopel idet man var kommet til vinteren 1097. Samtidig bidro interne stridigheter innenfor Det arabiske riket til å svekke motstandskraften. I 1098 erobret korsfarerne den rike, storslåtte og tungt befestede byen Antiokia i Syria etter lang tids beleiring. Ferden gikk deretter videre mot Jerusalem, som også falt etter en langvarig beleiring. Under erobringene ble muslimer massakrert uten at man tok hensyn til kjønn eller alder. Samtidig ble den jødiske befolkningen samlet i synagoger brent. Etter massakrene samlet korsfarerne seg til takkegudstjeneste.

Korstogene

Korsfarerne erobret flere viktige havnebyer og opprettet egne kristne statssamfunn. Man bygde også borger som til stadighet var truet av muslimske styrker.

Korsfarerne erobret flere viktige havnebyer. Det ble etter hvert opprettet egne kristne statssamfunn, med kongedømmet Jerusalem som det viktigste. Korsfarerne bygde store festninger for å forsvare sine utposter eller erobret borger som til stadighet var truet av muslimske styrker. For å styrke forsvaret, var man avhengige av hjelp fra nye korsfarere fra Europa. Samtidig oppstod militære ordener som Tempelridderordenen og Johannitterordenen. Deres medlemmer avga løfte om å forsvare Det hellige land.

Bilde: Krak des Chevaliers i Syria som opprinnelig ble bygd av muslimer i 1031, men som under det første korstoget i 1099 ble erobret av korsfarerne.

Korstogene

- Korstogene skulle utbre og beskytte kristendommen.
- Likevel ble ikke korstogene noen velsignelse for den kristne befolkningen som allerede levde i Midtøsten.
- Kristne mennesker ble mistrodd av både korsfarere og muslimer.

Et av de viktigste målene med korstogene var å utbre kristendommen og sikre kristne besittelser. Sånn sett skulle man kanskje tro at den kristne befolkningen i Lilleasia og Midtøsten priste korstogene som en velsignet frigjøring, men slik ble det ikke i praksis. Det fortelles at den kristne befolkningen ble utsatt for dobbel undertrykking idet man ble mistrodd av både korsfarere og muslimer. Begge parter trodde at den kristne befolkningen stod på god fot med fienden. Korsfarerne mistenkte dem for å sympatisere med muslimene, mens deres muslimske medborgere betraktet dem som erobrernes naturlige allierte.

Korstogene

- Det første korstogets suksess skyldtes den svake motstanden fra muslimstatene.
- Senere skulle muslimene yte sterkere motstand.
- Den mest kjente muslimske lederen var Saladin.
- I 1187 stod han bak en seier som gjorde at Jerusalem igjen havnet under muslimsk kontroll.

Saladin behandlet sine krigsfanger skånsomt og med respekt. Han tillot ingen plyndring eller massakrer i Jerusalem.

Det første korstogets suksess skyldtes i stor grad den svake motstanden som møtte dem. Muslimstatene var dårlig forberedt; senere skulle de lære av den feilen. I løpet av 1100-tallet ble det organisert flere korstog, men ingen av dem opplevde like stor framgang som det første. I stedet ble små suksesser etterfulgt av nye tilbakeslag i det som var en langvarig maktbalanserende kamp.

Den mest kjente muslimske lederen under perioden med korstog er utvilsomt Saladin. Etter å ha gått i tjeneste mot korsfarerne i Egypt i andre halvdel av 1100-tallet, grep han selv makten da den siste herskeren døde. Som enehersker i Egypt og i deler av Syria sørget Saladin for å slutte fred med korsfarerne i Palestina i 1179. Åtte år senere stod Saladin for en knusende seier ved Hattin, noe som førte til at Jerusalem etter åtti år igjen havnet under muslimsk kontroll. Om Saladin fortelles det at han behandlet sine kristne krigsfanger skånsomt og med respekt. Og i motsetning til korsfarerne, tillot han ingen plyndring eller massakrer i Jerusalem.

Under Saladins ledelse ble korsfarerne drevet ut fra de aller fleste av sine besittelser. Fra vest kom det nye ekspedisjoner, blant annet ledet av Rikard Løvehjerte, i et forsøk på å gjenerobre Jerusalem. Dette mislyktes, men partene kom likevel fram til en avtale som gav kristne pilegrimer lov til å besøke byen.

Korstogene

- Korstogene skulle være til midten av 1200-tallet.
- De europeiske korsfarerne klarte aldri å gjenskape suksessen fra det første korstoget.
- Jerusalem skulle i all hovedsak forbli under muslimsk kontroll fram til det 20. århundre.

Korstogene skulle være til midten av 1200-tallet, men suksessen fra det første korstoget kunne aldri gjenskapes. Etter hvert ble enkelte av korstogene mer preget av maktpolitiske årsaker enn av religiøse motiver. Dette kom særlig til uttrykk under det fjerde korstoget. Da erobret korsfarerne den kristne byen Konstantinopel for døgen i Venezia, noe som slett ikke kunne sies å være religiøst motivert. Jerusalem skulle på sin side i det store og hele forbli på muslimske hender. Foruten noen korte perioder, skulle det gå århundrer før en kristen hær på ny marsjerte inn i Jerusalem i 1917.

Korstogene

- Selv om korstogene var brutale og krigerske, hadde de bred oppslutning blant europeerne.
- Korstogene bidro til økende handel mellom Europa og Asia.
- Samtidig førte korstogene til at mange bønder fikk en friere stilling enn de hadde hatt før.

I ettertiden kan man lett kritisere korstogene for deres barbari og brutalitet. Likevel skal man huske på at korstogene var en unik begivenhet i europeisk historie. Korstogene hadde bred oppslutning i befolkningen, og selv om mange av ekspedisjonene mislyktes, ble ikke støtten særlig redusert. Korstog ble betraktet som en verdifull og viktig bestrebelse for å forsvare og å spre kristendommen. Samtidig kan vi tenke oss at ekspedisjonene bidro til å skape et vesteuropeisk fellesskap. Det skal også nevnes at korstogene endret livet i Vest-Europa på flere områder. I særlig grad bidro de til at handelen med orienten ble stimulert. Nye varer skapte nye behov. Italienske handelsbyer som blant annet Venezia, Genova og Pisa vokste i både makt og størrelse.

Samtidig kan det hevdes at korstogene bidro til å bryte ned føydalismen i Europa. Når adelsmenn døde i kamp og ikke etterlot seg arvinger, førte dette til at jorden deres gikk til kongen. Andre adelsmenn gav sine livegne en sjanse til å kjøpe seg frihet i et forsøk på å skaffe de pengene som trengtes til å kjøpe rustning og våpen.

Rent teknologisk kan det hevdes at europeerne lærte av sine motstandere. Det blir påpekt at man fikk kunnskap om skipsbygging og bruk av kompass. Samtidig gav korstogene opphav til nye institusjoner som internasjonale banktjenester (Tempelridderordenen) og diplomatiske relasjoner.

Korstogene

Spice	Label	Ingredient
Pepper	http://www.ahdi.de/produkt/Mineral-320-Cosmos-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Mineral-320-Cosmos-1448520
Apple	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520
Rice	http://www.ahdi.de/produkt/Rice-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Rice-1448520
Pepper	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520
Potato	http://www.ahdi.de/produkt/Potato-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Potato-1448520
Rice	http://www.ahdi.de/produkt/Rice-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Rice-1448520
Pepper	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520
Apple	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520
Pepper	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520
Apple	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520
Pepper	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Pepper-1448520
Apple	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520	http://www.ahdi.de/produkt/Apple-1448520